

แนวโน้มความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงานและการจ้างงานในอนาคต กับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

Needs Trends of human resources labor market and employment in
the future with development of quality education in the southern
border provinces.

นิรันดร์ จุลทรัพย์ (Niran Chullasap)^{*}

วินัส ศรีศักดา (Venus Srisakda)^{**}

กาญจนวนัลย์ ปรีชาสุชาติ (Kanjannawan Preechassuchat)^{***}

ดวงฤดี พ่วงแสง (Duangerdee Puangsang)^{****}

ฉันทน์ ประสบพิชัย (Chin Prasophichai)^{*****}

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะการจ้างงานของตลาดแรงงานในปัจจุบันและแนวโน้มความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงานและการจ้างงานในอนาคตของจังหวัดชายแดนภาคใต้ 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแนวโน้มความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงาน การจ้างงานคุณลักษณะความรู้ความสามารถของแรงงาน กับทิศทางการพัฒนาการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาอาชีพ การอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาคุณภาพชีวิตในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ กลุ่มตัวอย่างคือ เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนสมาคมภาคธุรกิจ ผู้แทนสมาคมหอการค้า ผู้แทนสภาอุตสาหกรรม ผู้แทนเจ้าของสถานประกอบการและผู้แทนนักวิชาการด้านแรงงาน ใช้วิธีการเจาะจงตามคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างและสุ่มแบบบังเอิญ เครื่องมือการวิจัยคือแบบสอบถามและการสนทนากลุ่ม มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาระหว่าง 0.80 – 1.00 ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.88 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา บรรยายความ ผลการวิจัย พบว่า

1) ภาวะการจ้างงานของตลาดแรงงานในปัจจุบันและแนวโน้มความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงานและการจ้างงานในอนาคตของจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า สาขาวิชาที่นายจ้างหรือสถานประกอบการต้องการในอนาคต มากที่สุด 4 ลำดับแรกคือ 1. ช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์,

^{*} รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

^{**} อาจารย์ ดร. สาขาวิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

^{***} อาจารย์ ดร. สาขาวิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

^{****} อาจารย์ ดร. สาขาวิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

^{*****} จัดหางานจังหวัดนราธิวาส กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน จังหวัดนราธิวาส

2. บริหารธุรกิจ เลขานุการ การตลาด การจัดการ บัญชี, 3. ช่างเชื่อมช่างกลโรงงาน ช่างโลหะ, และ 4. การเกษตร เทคโนโลยีการอาหาร ตามลำดับ

2) ความสัมพันธ์ระหว่างแนวโน้มความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงาน การจ้างงานคุณลักษณะความรู้ความสามารถของแรงงาน กับทิศทางการพัฒนาการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยรวมเห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งกับทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 และ 4.58 เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยเน้นการจัดบริการแนะแนวให้ผู้ต้องการหางานสามารถค้นพบตัวเองว่ามีความรู้ความสามารถและความถนัดอะไร จะได้ตัดสินใจเลือกงานได้อย่างเหมาะสม และทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้

3) แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาอาชีพ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาคุณภาพชีวิตในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

3.1) ด้านการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ควรมีการประสานความร่วมมือเพื่อร่วมกันพัฒนาทุกส่วนเข้าด้วยกัน เน้นการฝึกประสบการณ์จริงจากสถานประกอบการ ควรพัฒนาและจัดระบบข้อมูลแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษารวมทั้งสื่อการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรแบบเปิด ควรจัดให้มีบุคลากรทางการศึกษา โดยเฉพาะครูผู้สอนอย่างเพียงพอ และมีคุณภาพ โดยสนับสนุนงบประมาณให้สอดคล้องกับความต้องการและควรพัฒนาเด็กตั้งแต่ปฐมวัยเพื่อเป็นการปูพื้นฐานการศึกษาให้เข้มแข็ง

3.2) ด้านการพัฒนาอาชีพ สถานศึกษาควรพัฒนาอาชีพให้แก่นักเรียนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเน้นให้นักเรียนเลือกสายอาชีพตั้งแต่แรกทั้งนี้เพื่อเป็นแรงงานสำคัญที่ขาดแคลนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งควรจัดให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติทางด้านอาชีพให้มาก ให้คล่อง หรือจัดเป็นหลักสูตรระยะสั้น ๆ หรือแบบทวิภาคี ผลิตรระดับ ปวช. ปวส. ปริญญาตรี แต่เป็นการผลิตร่วมระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ นอกจากนี้สถานศึกษาควรฝึกให้นักเรียนสร้างงาน สร้างอาชีพด้วยตนเอง

3.3) ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต สถานศึกษาควรพัฒนาให้เยาวชน มีความพร้อมต่อการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ การสร้างภาษาอื่น ๆ ได้อีก 1 ภาษา เน้นให้เยาวชนมีกระบวนการคิด คิดต่างจากกรอบเดิมให้ได้ ควรปลูกฝังให้ผู้เรียนมีนิสัยการประหยัดและอดออมถือเป็นการฝึกตนเองเรื่องการใช้จ่ายให้เหมาะสมกับฐานะการมีระเบียบวินัยและการเคารพกฎหมาย มีคุณธรรม สถานศึกษาควรปลูกฝังนักศึกษาให้ทำงานตรงตามสายงานที่เรียนมา ซึ่งจะมีผลต่อคุณภาพชีวิตที่ดีในอนาคต ควรมีการให้ความรู้เรื่องคุณภาพชีวิตของประชาชน

3.4) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควรมีการปลูกฝังตั้งแต่ในห้องเรียนให้มีจิตสำนึกในการรักษาสีเขียว การช่วยกันเฝ้าระวัง ดูแลและป้องกันการถูกทำลาย และภาครัฐควรเพิ่มความเข้มงวดในเรื่องการจัดการควบคุมมาตรฐานการประกอบกิจการให้เป็นไปตามข้อตกลง

คำสำคัญ : ความต้องการกำลังคน ตลาดแรงงาน การจ้างงานในอนาคต พัฒนาคุณภาพการศึกษา จังหวัดชายแดนภาคใต้

Abstract :

The purpose of this research is to 1) to study the employment conditions of current labor market trends and needs laborer. Labor market and employment in the future of the southern provinces. 2) To study the relationship between the demand of manpower needs of the labor market, employment, qualification, knowledge and ability of laborer and 3) study the development of quality of education, professional development, conservation of resources and environment, and quality of life development in the southern border provinces. The sample is relevant government officials, representatives of business associations, chamber of Commerce representatives, representative of the federation of Industries, Representative of establishment and representatives of labor academics and Educational Personnel and from random. The research tools are group discussion and descriptive analysis, Content validity between 0.80 - 1.00. The value of confidence equals 0.88 statistics used in the research. Include the frequency, percentage, average, standard deviation, data analysis, descriptive narration, and the results of this research found that:

1.) The employment conditions of the labor market and current trends, the manpower needs of the labor market and employment in the future of the South found that: The Major of employers or the enterprises wanted in the future, the most 4 first is the 1.Electrician, electronics, computer technician technician, 2. Business administration, marketing, management,accounting,3.Welder, mechanical, metal crafts, and4.Agriculture, food technology, respectively.

2.) The relationship between manpower demand trends of the labour market, employment, Qualification of labor with direction to development studies, southern border provinces. Overall agree and strongly agree with the direction of the management of educational institutions. Average 4.42 and 4.58. To provide graduates with the knowledge, ability and in accordance with the requirements of the labour market. Especially, guidance for those who want to find a job can find themselves that they have the knowledge, ability and skills, will make the right choice for the job properly and direction in the study of management education for the graduates to have the knowledge and ability to meet the needs of the labor market in the southern border provinces.

3.) The development, quality education, professional development. Conservation of natural resources and the environment and improving the quality of life in southern border provinces.

3.1) The development of quality education. There should be coordination and cooperation to jointly develop all the parts together. Focused training experience from the establishment and organize information resources both within and outside educational institutions, including the media, e-learning. Especially, If having adequate and qualified teachers. Supported by a budget in accordance with the requirements and should develop children from early childhood to a flooring the base of strength.

3.2) Career Development, Educational institutions should develop careers for students in the southern border provinces. The emphasis is on students choosing the first profession to be a critical labor shortage in the southern border provinces. Students should be trained in the profession as well or a short or bilateral course for vocational certificate, High vocational certificate., And bachelor. But, it is a joint production between educational institutions and enterprises. In addition, the school should train students to create their own work and career.

3.3) Development of quality of life, Educational should be developed for youth. Being ready to learn new things, creating another language. Think different from the original framework. Should instill a student's habits of saving for a self-training to spend on the appropriate status. To Discipline and respect for the law and a school should be cultivate are students to work directly with the major, this will affect the quality of life in the future. There should be knowledge about the quality of life of people.

3.4) Conservation of Natural Resources and Environment It should be cultivated in the classroom to be conscious of the environment. Surveillance Care and prevention of destruction. And the government should increase the stricter control over the standard of business operations in accordance with the agreement.

Keywords: labor demand, labor market, future employment, the development of quality education in southern border provinces.

บทนำ

จังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยประกอบด้วย 5 จังหวัด ของภาคใต้ตอนล่างได้แก่ จังหวัด ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สตูล และสงขลา เป็นพื้นที่ที่มีเอกลักษณ์และคุณค่าทางสังคมของตนเองมี วัฒนธรรมนิยมประเพณีเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง และที่สำคัญเป็นพื้นที่ที่มีความโดดเด่นและเปราะบางต่อ เสถียรภาพความมั่นคงของประเทศ (สุทธิพงศ์ พรหมไพจิตร และคณะ, 2539) และยังเป็นพื้นที่ที่เป็นประตูไปสู่ กลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ตอนล่างได้แก่ มาเลเซีย สิงคโปร์ บรูไน และอินโดนีเซีย ตลอดจนการมี วัฒนธรรมประเพณีที่คล้ายคลึงกันกับประเทศเพื่อนบ้านดังกล่าว

นโยบายของรัฐบาลทุกยุคสมัยได้ให้ความสำคัญกับพื้นที่ที่มีลักษณะพิเศษนี้มาโดยตลอดเช่นในปี พ.ศ. 2553 ได้มีการกำหนดเป็นพระราชบัญญัติการบริหารจังหวัดชายแดนใต้ พ.ศ. 2553 กำหนดให้กระทรวงทบวงกรม และหน่วยงานอื่นของรัฐ นำนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่คณะรัฐมนตรีให้ความ เห็นชอบและรัฐสภาใช้เป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติและให้ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) จัดทำแผนปฏิบัติการที่จะดำเนินการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนา จังหวัดชายแดนภาคใต้และเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการแล้วให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดทำแผนงานโครงการและให้สำนักงบประมาณจัดสรรงบประมาณให้เป็นไปตามแผนนั้น โดยให้ศูนย์อำนวยการ บริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้มีหน้าที่จัดทำและรวบรวมแผนยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ และรัฐบาลได้ประกาศใช้เป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2555 - 2557 ประกอบด้วย 9 ประเด็นยุทธศาสตร์ โดยยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจประกอบด้วย 2 ยุทธศาสตร์ 10 กลยุทธ์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 6 การเสริมสร้างความเชื่อมั่นและเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจให้ สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่วิถีชีวิตและความต้องการของประชาชน มีเป้าหมายคือนำเทคโนโลยีช่วยสร้าง มูลค่าเพิ่มของผลผลิตทางการเกษตรให้มีรายได้เพิ่มขึ้น สร้างงาน สร้างอาชีพ พัฒนาศักยภาพของพื้นที่ในฐานะ ประตูสู่อาเซียนโดยส่งเสริมภาคประชาชนเป็นผู้ค้าและลงทุนโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจให้สอดคล้อง กับศักยภาพของพื้นที่ วิถีชีวิตและความต้องการของประชาชน ลดอัตราการว่างงานลงอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ คือ 1) ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานราก โดยเฉพาะพืชประจำถิ่น (ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และไม้ผล) และส่งเสริมการประมงซึ่งเป็นอัตลักษณ์ประจำถิ่น โดยน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ 2) ส่งเสริมและพัฒนาด้าน การเกษตร ปศุสัตว์ อุตสาหกรรม การค้า การลงทุน การบริการและระบบโครงสร้างพื้นฐาน (Logistic) ส่งเสริมการเป็น ประชาคมอาเซียน 3) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการเกษตร อุตสาหกรรม การพาณิชย์และการบริการให้คุ้มค่ากับ การพัฒนาที่ยั่งยืนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ 4) สร้างมูลค่าเพิ่ม (Value added) ในสินค้าและบริการให้เป็น เอกลักษณ์ประจำถิ่นของจังหวัดชายแดนภาคใต้และ 5) กำหนดมาตรการพิเศษที่เหมาะสมเพื่อใช้เป็นเครื่องมือใน การขับเคลื่อนเศรษฐกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ยุทธศาสตร์ที่ 9 การเสริมสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศและ เตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีเป้าหมายคือใช้พลังกลุ่มประเทศโลกมุสลิมในการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม กีฬา และการพัฒนาเศรษฐกิจของพื้นที่ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ คือ 1) เผยแพร่ข้อเท็จจริงที่ ถูกต้องให้กับประเทศในโลกลมุสลิมและต่างประเทศ มีความเข้าใจและสนับสนุนการพัฒนา รวมทั้งการแก้ปัญหาใน

พื้นที่ในแนวสันติวิธี 2) พัฒนาคุณภาพการศึกษาและแลกเปลี่ยนนักเรียนทุนจากจังหวัดชายแดนภาคใต้กับประเทศโลกมุสลิม 3) สนับสนุนผู้นำศาสนาในโลกมุสลิมซึ่งเป็นที่ยอมรับในจังหวัดชายแดนภาคใต้มาให้ความรู้หลักการศาสนาอิสลามเพื่อการแก้ปัญหาของพื้นที่ 4) ใช้ศักยภาพของคนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ประสบความสำเร็จที่พำนักอยู่ในต่างประเทศและสนับสนุนคนไทยที่พำนักอยู่ในประเทศมุสลิมเป็นเครือข่ายหรือเป็นทูตวัฒนธรรม ซึ่งจะมีส่วนในการพัฒนาสังคมการศึกษา ศาสนาและเศรษฐกิจของจังหวัดชายแดนภาคใต้ และ 5) ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มประเทศอาเซียนภายใต้หลักการ “หนึ่งฐานการผลิตหนึ่งตลาด” ผ่านกรอบความร่วมมือทวิภาคีได้แก่กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาร่วมสำหรับพื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย (Joint Development Strategy : JDS) กรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคต่าง ๆ อาทิ กรอบความร่วมมือสามเหลี่ยมเศรษฐกิจไทย – มาเลเซีย – อินโดนีเซีย (Indonesia – Malaysia – Thailand and Growth Triangle : IMG-GT) เป็นต้น (สำนักนโยบายและแผนศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้, 2555)

ด้านการผลิตกำลังแรงงานเพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์ดังกล่าวกระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2555 – 2558 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำ ปัญหาผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานและทักษะในวิชาชีพไม่เพียงพอ ไม่มีความคิดสร้างสรรค์ ขาดทักษะการแก้ปัญหา จึงส่งผลกระทบต่อความต้องการแรงงานของสถานประกอบการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่วนใหญ่ต้องการแรงงานในระดับปฏิบัติการที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 และแรงงานในระดับช่างเทคนิคในทุกสาขาที่มีความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะ ภาษาและคุณธรรมจริยธรรมที่สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานที่สถานประกอบการกำหนด แต่การจัดการศึกษาด้านอาชีพในจังหวัดชายแดนภาคใต้ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการและชุมชน สถานศึกษาต้องปรับปรุงหลักสูตรกำหนดสมรรถนะวิชาชีพในทุกสาขา จัดการเรียนการสอนที่เน้นปฏิบัติให้มากกว่าภาคทฤษฎี เน้นภาษาเน้นคุณธรรม ควรจัดหลักสูตรเฉพาะทางที่สถานประกอบการต้องการปรับปรุงกระบวนการส่งนักศึกษาฝึกงานในสถานประกอบการ เปิดโอกาสให้สถานประกอบการและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เป้าหมายหรือตัวชี้วัดด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำ 1) ผู้เรียนเยาวชนและประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ร้อยละ 60 ได้รับการพัฒนาศักยภาพและทักษะด้านอาชีพสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ 2) นักเรียนนิสิต/นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษาร้อยละ 15 ได้รับการสนับสนุนเงินทุนประกอบธุรกิจจากกองทุน โดยมีมาตรการเพื่อให้เป็นไปตามตัวชี้วัด ดังนี้ มาตรการ 1) พัฒนาทักษะทางอาชีพให้แก่ผู้เรียน เยาวชนและประชาชนให้เกิดทักษะวิชาชีพและสามารถประกอบอาชีพพื้นฐานในชุมชนตลาดแรงงานทั้งในพื้นที่นอกพื้นที่ในประเทศกลุ่มอาเซียนและประเทศโลกมุสลิม 2) ปลุกฝังค่านิยมด้านอาชีพแก่นักเรียนและประชาชนในทุกระดับการศึกษาทั้งในและนอกระบบและสร้างแรงจูงใจศึกษาทั้งในและต่างประเทศ มีรายได้ระหว่างเรียน สามารถพัฒนาให้เป็นผู้ประกอบการได้และ 3) สร้างความร่วมมือกับชุมชนส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพบนฐานทุนทางวัฒนธรรมตามบริบทของพื้นที่ (สุธาสนี บุญญาพิทักษ์ และคณะ, 2557) ซึ่งรัฐบาลปัจจุบันโดย พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรียังคงดำเนินนโยบายการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามยุทธศาสตร์ดังกล่าวและประกาศเขตพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ 6 พื้นที่ทั่วประเทศเพื่อกระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจด้านการลงทุนและการจ้างงานโดย 1 ใน 6 เขตพื้นที่ดังกล่าวตั้งอยู่ในเขตอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลาเพื่อเน้นการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งการพัฒนาเขต

เศรษฐกิจพิเศษดังกล่าวจะประสบความสำเร็จได้มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการได้แก่การสร้างแรงจูงใจให้แก่เกษตรกร การบริการด้านโลจิสติกส์ วัตถุดิบในการผลิต ตลาดรองรับสินค้าและบริการและปัจจัยสำคัญคือด้านแรงงานโดยเฉพาะการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพเพื่อผลิตกำลังที่มีคุณภาพให้แก่ตลาดแรงงาน

ดังนั้นการศึกษาถึงแนวโน้มความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงานและการจ้างงานในอนาคตของพื้นที่การพัฒนาจึงมีความสำคัญเพื่อการวางแผนกำลังคนได้อย่างเหมาะสมกับความต้องการแรงงานแต่ละประเภท ทั้งด้านสถาบันผู้ผลิต สถานประกอบการและหน่วยงานภาครัฐภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องและก่อให้เกิดความมั่นคงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยคณะผู้วิจัยได้ศึกษาใน 3 ประเด็นหลัก ดังนี้ 1) ศึกษาภาวะการจ้างงานของตลาดแรงงานในปัจจุบันและแนวโน้มความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงานและการจ้างงานในอนาคตของจังหวัดชายแดนภาคใต้ 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแนวโน้มความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงาน การจ้างงานคุณลักษณะความรู้ความสามารถของแรงงานกับทิศทางการพัฒนาการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาอาชีพ การอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาคุณภาพชีวิตในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

วิธีการศึกษา

ประชากรประกอบด้วย เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง สมาคมภาคธุรกิจ สภาหอการค้าสภาอุตสาหกรรม เจ้าของสถานประกอบการ และนักวิชาการด้านแรงงาน

กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างและสุ่มแบบบังเอิญ เนื่องจากไม่สามารถกำหนดขนาดของประชากรเป้าหมายที่แน่นอนได้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนสมาคมภาคธุรกิจ ผู้แทนสมาคมหอการค้า ผู้แทนสภาอุตสาหกรรม ผู้แทนเจ้าของสถานประกอบการและผู้แทนนักวิชาการด้านแรงงาน ซึ่งจำแนกเป็นกลุ่มบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 153 คน และกลุ่มนายจ้างหรือกลุ่มสถานประกอบการ จำนวน 161 คน

ขั้นตอนดำเนินการวิจัยประกอบด้วย การศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวโน้มความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงานและการจ้างงานในอนาคตกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ นำข้อมูลที่ได้มาดำเนินการสรุปวิเคราะห์เพื่อเขียนนิยามศัพท์เฉพาะ และเพื่อสร้างแบบสอบถามโดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ/สถานศึกษา ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ ความสามารถที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการให้ความสำคัญต่อการผลิตกำลังแรงงาน ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในภาพรวมของแนวโน้มความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงานและการจ้างงานในอนาคตกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมถึงการสนทนากลุ่ม (Focus group) ที่ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการจ้างแรงงาน ผู้แทนสมาคม ภาคธุรกิจ ผู้แทนสภาหอการค้า ผู้แทนสภาอุตสาหกรรม ผู้แทนเจ้าของสถานประกอบการ และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 คน เพื่อสังเคราะห์และยืนยันประเด็นจากข้อมูลเชิงปริมาณ

คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการใช้แบบสอบถาม “แนวโน้มความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงานและการจ้างงานในอนาคตกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้” โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จากสถานประกอบการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย ประกอบด้วย 5 จังหวัดของภาคใต้ตอนล่างได้แก่ จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส สตูล และสงขลา เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ นำแบบสอบถามที่ตรวจให้คะแนนแล้ว ดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป จากนั้นนำผลการวิเคราะห์มาศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสนทนากลุ่ม ตามประเด็นความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับแนวโน้มความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงานและการจ้างงานในอนาคตกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยคณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จากนั้นดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพต่อไป การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาบรรยายความ

ผลการศึกษา

ผลการวิจัยเรื่องแนวโน้มความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงานและการจ้างงานในอนาคตกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

จากการวิเคราะห์ภาวะการจ้างงานของตลาดแรงงานในปัจจุบันและแนวโน้มความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงานและการจ้างงานในอนาคตของจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า สาขาวิชาที่นายจ้างหรือสถานประกอบการต้องการในอนาคต มากที่สุด 4 ลำดับแรกคือ 1. ช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ เทคนิคคอมพิวเตอร์, 2. บริหารธุรกิจ เลขานุการ การตลาด การจัดการ บัญชี, 3. ช่างเชื่อม ช่างกลโรงงาน ช่างโลหะ, และ 4. การเกษตร เทคโนโลยีการอาหาร ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแนวโน้มความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงาน การจ้างงาน คุณลักษณะความรู้ความสามารถของแรงงาน กับทิศทางการพัฒนาการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า 1) ความคิดเห็นของนายจ้างและสถานประกอบการโดยรวมเห็นด้วยกับทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยจะต้องอาศัยความร่วมมือจากทั้งสถานศึกษา สถานประกอบการ ประชาชน และสำนักงานจัดหางานจังหวัด และเห็นด้วยต่อการจัดระบบการศึกษา และการฝึกอบรมบัณฑิต ให้มีคุณลักษณะขยัน อดทนและมีความจงรักภักดีต่อองค์กร อยู่ทำงานกับองค์กรเป็นเวลานาน มีความรู้ ทักษะ ความชำนาญงานเข้ามาทำงาน รู้จักคิดที่จะพัฒนาทักษะ ฝีมือ ความรู้ความสามารถในการทำงานอยู่เสมอ ($\bar{x} = 4.42$, S.D. = 0.53) โดยต้องการให้สถาบันการศึกษาผลิตกำลังคน ให้มีความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติงาน ได้อย่างแท้จริง ตลอดจนต้องการให้สำนักงานจัดหางาน จัดบริการแนะแนวให้ผู้ต้องการหางานสามารถค้นพบตัวเองว่า มีความรู้ความสามารถและความถนัดอย่างไร จะได้ตัดสินใจเลือกงานได้อย่างเหมาะสม 2) บุคลากรทางการศึกษา เห็นด้วยอย่างยิ่งกับทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยจะต้องอาศัยความร่วมมือจากทั้งสถานศึกษา สถานประกอบการ ประชาชน และสำนักงานจัดหา

งานจังหวัดมากที่สุด ($\bar{x} = 4.58$, S.D. = 0.55) ข้อมูลด้านแรงงานมีผลต่อการกำหนดแนวทางในการศึกษาเพื่อผลิตกำลังแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยควรให้ความสำคัญต่อการผลิตกำลังแรงงานเน้นให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของตลาดแรงงาน รู้จักคิดที่จะพัฒนาทักษะ ฝีมือ ความรู้ความสามารถในการทำงานอยู่เสมอ มีความขยัน อดทนและมีความจงรักภักดีต่อองค์กร อยู่ทำงานกับองค์กรเป็นเวลานาน มีความรู้ ทักษะ ความชำนาญงาน โดยสถาบันการศึกษาควรผลิตกำลังคน ให้มีความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติงาน ได้อย่างแท้จริง ตลอดจนต้องการให้สำนักงานจัดหางาน จัดบริการแนะแนวให้ผู้ต้องการหางานสามารถค้นพบตัวเองว่า มีความรู้ความสามารถและความถนัดอย่างไร จะได้ตัดสินใจเลือกงานได้อย่างเหมาะสม

จากการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาอาชีพ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาคุณภาพชีวิตในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ทิศทางในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือสถานศึกษาจะต้องพัฒนาความรู้ชุดใหม่เข้าไปร่วมด้วย เช่น Logistic เป็นต้น โดยจะต้องพัฒนาให้นักเรียนสามารถสื่อสารภาษาต่าง ๆ ได้ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษามลายูกลาง เป็นต้น ครูผู้สอนในสถานศึกษาจะต้องพัฒนาตนเองให้ทันสมัยอยู่เสมอ ต้องพัฒนาให้นักเรียนมีนิสัยทางอุตสาหกรรม เช่น ตรงเวลา ต้องการเพิ่มผลผลิต ต้องวิเคราะห์ให้ได้ว่าตลาดแรงงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ต้องการแรงงานแบบใด มีคุณสมบัติอย่างไร สถานศึกษาจะต้องพัฒนาทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นให้เกิดกับนักเรียนให้ได้ เช่น ทักษะการทำงานร่วมกับผู้รับทักษะการสื่อสาร มีความกระตือรือร้น มีความคิดสร้างสรรค์ รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ มีวินัยในอุตสาหกรรม เช่น ห้ามสูบบุหรี่ การใส่ถุงมือ การใส่รองเท้าหุ้มส้น เป็นต้น นักเรียนต้องคิดเป็น มีกระบวนการคิดที่ดี สามารถสร้างแรงบันดาลใจ ให้อยู่อย่างมีพลัง มีความคิดสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ และมุ่งทำงานให้เกิดผลสำเร็จ สถานศึกษาควรต้องฝึกให้นักเรียนสร้างงานได้และสร้างอาชีพได้เอง สถานศึกษาควรเริ่มต้นตั้งแต่ระดับประถมศึกษาในการดูแลนักเรียนให้สามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้สถานศึกษาควรยึดให้นักเรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั่วไป และนอกโรงเรียนเพื่อจะได้รับประสบการณ์อย่างเต็มที่ สถานศึกษาควรสอนให้คิดต่างจากรูปแบบเดิม ๆ ให้ได้

แนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ด้านการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา การจัดการศึกษายังแยกส่วนกันอยู่มากจึงทำให้เกิดความไม่ประสาน ขาดความต่อเนื่องกัน เช่น ระบบการจัดการศึกษา ความต้องการของตลาดแรงงาน นโยบายการพัฒนาประเทศ ผู้ปกครอง เทคโนโลยี บุคลิกภาพหรือคุณลักษณะของนักเรียน ดังนั้น จึงควรมีการประสานความร่วมมือเพื่อร่วมกันพัฒนาทุกส่วนเข้าด้วยกัน เอื้อกันอย่างเหมาะสมก็จะสามารถพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาได้

ด้านการพัฒนาอาชีพ คนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ไม่นิยมออกไปทำงานนอกพื้นที่ ดังนั้นสถานศึกษาจึงควรพัฒนาอาชีพให้แก่นักเรียนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเน้นให้นักเรียนเลือกสายอาชีพตั้งแต่แรกทั้งนี้เพื่อเป็นแรงงานสำคัญที่ขาดแคลนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งควรจัดให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติทางด้านอาชีพให้มาก ให้คล่อง หรือจัดเป็นหลักสูตรระยะสั้น ๆ หรือแบบทวิภาคี ผลิตรระดับ ปวช. ปวส. ปริญญาตรี แต่เป็นการผลิตร่วมระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ นอกจากนี้สถานศึกษาควรฝึกให้นักเรียนสร้างงานสร้างอาชีพให้ด้วยตนเอง

ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต เยาวชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้จะเน้นทำงานในท้องถิ่นบ้านเกิดของตนเอง มีความพอเพียง ดังนั้นสถานศึกษาจึงควรพัฒนาให้เยาวชนสามารถมีคุณภาพชีวิตในท้องถิ่นได้ดี เช่น การพร้อมเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ การสร้างภาษาอื่น ๆ ได้อีก 1 ภาษา นอกจากนี้ยังควรเน้นให้เยาวชนมีกระบวนการคิดคิดต่างจากกรอบเดิมให้ได้ เยาวชนจะสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต ไปพร้อมกับการมีอาชีพที่ดีได้

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ภาวะการจ้างงานของตลาดแรงงานในปัจจุบันและแนวโน้มความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงานและการจ้างงานในอนาคตของจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ผลิตกำลังคนไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน เพราะสถานศึกษาเปิดคณะวิชาต่าง ๆ ไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ผู้ปกครองและนักเรียนไม่เห็นความสำคัญของการเลือกสาขาวิชาศึกษาต่อที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ค่านิยมของผู้ปกครองนิยมให้ลูกเรียนปริญญาตรีจะมีงานทำหรือไม่ยังไม่ได้มองไปถึงขั้นนั้น จึงทำให้การเลือกเรียนของนักเรียนจึงไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิมล นาเพีย (2550) ที่ศึกษาการศึกษาความต้องการของตลาดแรงงานสู่การจัดการศึกษาระดับศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ โดยพบว่า ผู้ประกอบการประสบปัญหาเกี่ยวกับการหาพนักงานที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมมาทำงานส่วนใหญ่ พนักงานเปลี่ยนงานบ่อย อยู่ไม่นานเพราะไม่พอใจในงาน หรือไม่สามารถทำงานตามที่ต้องการ บัณฑิตที่จบออกมาแล้วไม่สามารถทำงานได้ เพราะมีความรู้ไม่เพียงพอ ปัจจุบันความต้องการแรงงานจำนวนมากของจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีเป็นสิ่งที่สำคัญมากเห็นด้วยมากที่สถานศึกษาจะต้องเพิ่มเติมให้เยาวชนมีเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ ในการเรียนรู้เพื่อสร้างองค์ความรู้ ในการฝึกปฏิบัติเพื่อให้เยาวชนเป็นบุคคลที่ทันสมัย ทันเหตุการณ์อยู่ตลอดเวลา ล้ำและผู้ใช้ภาษาอังกฤษ มลายูกลาง จีน พม่า โดยรวมเห็นด้วยที่จะให้เยาวชนมีภาษาเพิ่มเติมอีกอย่างน้อย 1 ภาษา เช่น ภาษาอังกฤษ มลายูกลาง จีน หรือ พม่า เพราะทุกภาษาจะใช้อยู่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เกษตรกรรม ประมง การแปรรูปผลิตภัณฑ์ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะมีการแปรรูปผลิตภัณฑ์อยู่มาก มีบริษัทแปรรูปขนาดใหญ่อยู่หลาย ๆ บริษัทและเป็นธุรกิจส่งออกต่างประเทศด้วย ซึ่งก็จะได้มาจากเกษตรกรรมและประมง หากสถานศึกษาร่วมมือกับสถานประกอบการด้านการจัดการศึกษาเพื่อผลิตกำลังคน เพราะในปัจจุบันสถานศึกษาและสถานประกอบการยังทำงานแยกส่วนกันอยู่มาก ในการจัดการศึกษาเพื่อผลิตกำลังคนเพื่อป้อนเข้าสู่ตลาดแรงงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ การพัฒนาคุณภาพชีวิตและปลูกฝังความตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การพัฒนาคุณภาพชีวิต เยาวชน นิยมจะใช้ชีวิตทำงานอยู่ในท้องถิ่น มีความพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิมล นาเพีย (2550) ที่พบว่า สถาบันการศึกษา สำนักงานจัดหางานจังหวัดและนายจ้างหรือสถานประกอบการ ควรที่จะจัดสัมมนาร่วมกัน เพื่อทราบถึงความต้องการของตลาดแรงงาน และเพื่อปรับหลักสูตรการเรียนการสอน และควรปรับตามแนวโน้มความต้องการของตลาดและแรงงานในอนาคต การจัดระบบการศึกษาและการฝึกอบรมบัณฑิตตามแนวทางความต้องการของตลาด

ผลการวิเคราะห์ความถี่แนวโน้มความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงานและการจ้างงานในอนาคตกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามความเห็นของผู้บริหารและบุคลากรในสถานประกอบการ พบว่า ด้านความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาได้หลายภาษา ได้แก่ ภาษาจีน มาลายา โดยเฉพาะในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ส่วนภาษาพม่า เพื่อทำหน้าที่เป็นล่าม เนื่องจากผู้ใช้แรงงานหลักในภาคอุตสาหกรรมเป็นแรงงานต่างด้าวชาวพม่าเป็นส่วนใหญ่ ด้านเจตคติต่อการทำงาน ต้องการแรงงานมีอาชีพ ตั้งใจทำงานอดทน มีมนุษยสัมพันธ์ และมีคุณธรรม ด้านทักษะ มีความต้องการแรงงานที่มีประสิทธิภาพและพร้อมที่จะปฏิบัติงานได้ทันที ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ลือชัย แก้วสุข (2554) ศึกษาเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการกำลังคนของสถานประกอบการ โดยพบว่าสภาพความต้องการกำลังคนของสถานประกอบการพบว่า มีความต้องการทักษะด้านเทคนิคการทำงานเฉพาะสาขามากที่สุด เช่นการปฏิบัติงานได้ทันทีที่รับเข้าทำงาน การปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี การถ่ายทอดเทคโนโลยี การมีระบบคิดที่สามารถแก้ปัญหาในงานได้ ส่วนทักษะด้านสติปัญญาและทักษะด้านพฤติกรรม ก็มีความจำเป็นต้องพัฒนาเพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการมากขึ้น

สำหรับแนวโน้มความต้องการกำลังคนของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้จะมีความต้องการเพิ่มมากขึ้นเพื่อรองรับการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ แรงงานที่เกษียณอายุ และทดแทนแรงงานที่เคลื่อนย้ายไปทำงานต่างถิ่นที่มีความปลอดภัย และค่าตอบแทนที่สูงกว่า ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต และกรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์ความถี่แนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและบุคลากรในสถานประกอบการ พบว่า

ด้านการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา เน้นการฝึกประสบการณ์จริงจากสถานประกอบการ นอกจากศึกษาในห้องเรียน ควรพัฒนาและจัดระบบข้อมูลแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษารวมทั้งสื่อการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรแบบเปิด (Open Organization) ผู้เรียนควรมีความรู้พื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และทักษะ รวมทั้งความอดทนในการปฏิบัติงาน ควรมุ่งเน้นการจัดการศึกษาสายอาชีพ เพราะสามารถทำงานได้ทันที ควรให้ข้อมูลด้านการศึกษาต่อแก่นักเรียน ควรปลูกฝังด้านคุณธรรม จริยธรรมควบคู่กับการเรียนรู้ทางวิชาการ ควรจัดให้มีบุคลากรทางการศึกษา โดยเฉพาะครูผู้สอนอย่างเพียงพอ และมีคุณภาพ โดยสนับสนุนงบประมาณให้สอดคล้องกับความต้องการและควรพัฒนาเด็กตั้งแต่ปฐมวัยเพื่อเป็นการปูพื้นฐานการศึกษาให้เข้มแข็ง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุรัชย์ เทียนขาว (2557) ที่พบว่าแนวทางการผลิตกำลังคนระดับอุดมศึกษา ควรมีการปรับปรุง หรือ พัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรี เน้นสาขาวิชาที่มีความต้องการระดับมาก-มากที่สุด จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ครอบคลุมด้านความรู้ทักษะและบุคลิกภาพอุปนิสัย โดยเน้นด้านบุคลิกภาพอุปนิสัยเป็นลำดับสำคัญลำดับแรก และสถาบันอุดมศึกษาควรร่วมมือกับสถานประกอบการและหน่วยราชการกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 ในการจัดการศึกษา

ด้านการพัฒนาอาชีพ การศึกษาสายอาชีพ ต้องมุ่งเน้นสถาบันที่จัดเรื่องการปฏิบัติงานได้จริง ควรเพิ่มทักษะการสื่อสารภาษาต่างประเทศและการใช้คอมพิวเตอร์ ควรส่งเสริมทางเลือกการประกอบอาชีพที่หลากหลาย เพื่อเป็นทางเลือกใหม่ในการประกอบอาชีพ ควรจัดให้มีแผนการพัฒนาอาชีพเสริมให้แก่นักเรียนเพื่อเป็นการเรียนรู้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตรจริงเพื่อเป็นอาชีพเสริมแก่นักเรียน ควรพัฒนาความกระตือรือร้น

ในการทำงานให้แก่นักเรียน ควรสำรวจความต้องการตลาดแรงงาน สถานประกอบการกิจการเพื่อผลิตแรงงานให้ออกมาตรงตามที่ต้องการ ควรส่งเสริมการเข้าสู่อาชีพที่หลากหลาย เพื่อเป็นทางเลือกใหม่ในการประกอบอาชีพ ควรจัดให้ผู้เรียนมีการทัศนศึกษาสถานที่จริง สถานประกอบการจริง ให้รู้พื้นที่จบการศึกษาและประสบความสำเร็จมาแนะแนวด้านอาชีพแก่รุ่นน้อง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุวิมล นาเพีย (2550) ที่พบว่า การปรับหลักสูตรการเรียนการสอนควรปรับตามแนวโน้มความต้องการของตลาดและแรงงานในอนาคต ตลอดจนควรฝึกอบรมบัณฑิตตามแนวทางความต้องการของตลาดแรงงาน

ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ควรปลูกฝังให้ผู้เรียนมีนิสัยการประหยัดและอดออมถือเป็นการฝึกตนเอง เรื่องการใช้จ่ายให้เหมาะสมกับฐานะ การมีระเบียบวินัยและการเคารพกฎหมาย เป็นการฝึกฝนตนเองให้เคารพกฎกติกาบ้านเมือง และมีคุณธรรม สถานศึกษาควรปลูกฝังนักศึกษาให้ทำงานตรงตามสายงานที่เรียนมา จะมีผลต่อคุณภาพชีวิตที่ดีในอนาคต สถานประกอบการควรเข้าร่วมนำพนักงานเข้าร่วมพัฒนาชุมชนเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีทุกฝ่ายควรร่วมมือรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี ควรมีการฝึกอบรม และให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาอาชีพที่แปลกใหม่ เพื่อเพิ่มความหลากหลาย ควรมีการฝึกทักษะส่งเสริมบุคลิกภาพในการทำงาน ควรพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพื่อเพิ่มความกระตือรือร้นในการทำงาน ปลูกฝังความจงรักภักดีต่อองค์กรและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ควรมีการให้ความรู้เรื่องคุณภาพชีวิตของประชาชน เช่น เรื่องโรคภัยไข้เจ็บ การควบคุมโรค การออกกำลังกาย การเสริมสร้างความสุขและห่างไกลจากโรค ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุวิมล นาเพีย (2550) ที่พบว่า ควรมีการฝึกอบรมบัณฑิตตามแนวทางต้องการของตลาด แรงงาน เพื่อให้บัณฑิตสามารถหางานทำได้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ และความถนัด

ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควรมีการปลูกฝังตั้งแต่ในห้องเรียนให้มีจิตสำนึกในการรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อม การช่วยกันเผ่าระวัง ดูแลและป้องกันการถูกทำลาย เช่น การทิ้งขยะและสิ่งปฏิกูลลงแม่น้ำลำคลอง การป้องกันไฟป่า การใช้พลังงานอย่างประหยัด ภาครัฐควรเพิ่มความเข้มงวดในเรื่องการจัดการควบคุมมาตรฐานการประกอบกิจการให้เป็นไปตามข้อตกลง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อรพิน ปิยะสกุลเกียรติ (2557) ที่พบว่ารูปแบบการส่งเสริมการจ้างงานตามหลักพุทธธรรม ควรเป็นความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่างๆ ประกอบไปด้วย ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาคนายจ้าง ภาคแรงงาน รวมทั้งองค์กรภาคพระพุทธศาสนา ร่วมมือกันดำเนินแก้ไขปัญหและพัฒนาคุณภาพแรงงานนอกระบบ ให้มีทักษะ มีจิตสำนึกรับผิดชอบ มีคุณธรรมจริยธรรมในการจ้างงาน เพื่อให้ทุกภาคส่วนได้มีการส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงาน รวมทั้งค่าจ้างสวัสดิการ แหล่งที่อยู่อาศัยแก่ลูกจ้างนอกระบบอย่างมีเมตตาธรรม

ผลการวิเคราะห์ความถี่แนวโน้มความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงานและการจ้างงานในอนาคตกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามความเห็นของผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาพบว่า ด้านความรู้ความสามารถในการก้าวทันเทคโนโลยี และมีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านในการเข้าสู่ตลาดแรงงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ด้านเจตคติต่อการทำงาน ควรเน้นบุคลากรที่มีคุณภาพตรงกับอาชีพ ตรงกับสายงาน ตลาดแรงงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีแนวโน้มที่จะเติบโต และต้องการแรงงานเพิ่มมากขึ้น จึงควรมีการประชาสัมพันธ์ลักษณะงาน ตำแหน่งงานว่างในพื้นที่และมีการขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม และด้านทักษะความชำนาญ สายช่างทางเทคนิคอาชีพ เช่น ช่างเชื่อม ช่างปูน

ช่างเครื่องต้องมีความรู้ทั้งทฤษฎีและการปฏิบัติมีความชำนาญ เชี่ยวชาญในงานที่ทำในอนาคต จังหวัดชายแดนภาคใต้ต้องการแรงงานที่มีทักษะด้านเทคโนโลยีและด้านทักษะทางภาษาต่างประเทศเพราะมีความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน ปัจจุบันแรงงานไม่ได้จบตามวุฒิที่ต้องการ ดังนั้นการจัดการศึกษาเพื่อผลิตกำลังคนต้องเน้นการพัฒนา ด้านการศึกษาให้มากขึ้น

ผลการวิเคราะห์ความถี่แนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามความเห็นของผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษา พบว่า

ด้านการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ควรจัดให้มีการศึกษาเรื่องธุรกิจให้นักเรียนรู้จักการประกอบอาชีพตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรจัดให้บุคลากรทางการศึกษาสอนตามวิชาเอกที่เรียนมา ควรสนับสนุนด้านงบประมาณ อุปกรณ์ บุคลากรเพื่อการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติตรงตามที่ตลาดแรงงานต้องการ ควรมุ่งเน้นการสอนภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ และมาลายูกลาง ควรจัดการศึกษาให้ทั่วถึง โดยมีทุนสนับสนุนให้กับนักเรียนที่ยากจน

ด้านการพัฒนาอาชีพ ควรส่งเสริมให้นักเรียนรู้ถึงการประกอบอาชีพที่หลากหลายและพัฒนาการสอนสายอาชีพให้ผู้ปกครองเห็นคุณค่า ส่งเสริมอาชีพหลากหลายและให้ความสำคัญเรื่องการเรียนรู้เรื่องอาชีพโดยสอดแทรกในวิชาสามัญให้มากขึ้น พัฒนากำลังคนให้มีความรู้ ความสามารถและมีทักษะฝีมือในการปฏิบัติงาน ควรมีการฝึกอาชีพระยะสั้นและฝึกอบรมอาชีพเพื่อให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ ควรส่งเสริมความร่วมมือกับสถานประกอบการต่างๆ การพัฒนาอาชีพให้สอดคล้องกับไทยแลนด์ 4.0

ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้ทุกคนมีอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยจัดการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ปัญหาว่างงานจะน้อยลง ส่งเสริมพัฒนาแรงงานให้มีคุณภาพโดยเชิญผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์มาถ่ายทอดวิชาชีพต่างๆให้แก่ผู้เรียน โรงเรียนควรจัดการศึกษาให้นักเรียนเป็นคนมีคุณภาพ มีทักษะชีวิต และมีทักษะที่ตลาดแรงงานต้องการ ควรมีการส่งเสริมพัฒนาสุขภาพจิต สาธารณูปโภคและครอบครัวอย่างถูกต้อง ให้ทุกคนมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถประกอบอาชีพในชุมชนได้ โดยไม่ต้องเข้าไปหางานทำในเมืองใหญ่ๆ

ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควรปลูกฝังจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้แก่ผู้เรียนและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ส่งเสริม ปลูกฝังให้ผู้เรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผลงานวิจัยนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อวงวิชาการด้านการผลิตและการวางแผนกำลังคนของประเทศ เป็นการเพิ่มพูนองค์ความรู้ด้านการศึกษาเพื่อการมีงานทำและเป็นข้อมูลในการศึกษาด้านคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาที่พึงประสงค์ตามความต้องการของสถานประกอบการ
2. ประโยชน์ในการนำไปประยุกต์ใช้ด้านการวางแผนการผลิตกำลังคนของประเทศเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน โดยเฉพาะการผลิตกำลังคนสายวิชาชีพเพื่อรองรับการขยายตัวทางด้านอุตสาหกรรมด้านการขนส่งและภาคธุรกิจบริการในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

ควรที่จะศึกษาวิจัยในเขตชายแดน และเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในภูมิภาคอื่นๆ ของประเทศ

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

สุทธิพงศ์ พรหมไพจิตร และคณะ. (2539). รายงานการประเมินโครงการทักษิณพัฒนา. ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สำนักนโยบายและแผนศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้. (2555). ยุทธศาสตร์การพัฒนา จังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2555 – 2557. ยะลา : ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้.

สุธาสิณี บุญญาพิทักษ์ และคณะ. (2557). การประเมินผลแผนปฏิบัติการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 กรณีศึกษาจังหวัดสงขลา. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ

สุวิมล นาเพีย. (2550). การศึกษาความต้องการของตลาดแรงงานสู่การจัดการศึกษา กรณีศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ. รายงานวิจัย . ศรีสะเกษ : มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.

ลือชัย แก้วสุข. (2554). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการกำลังคนของสถานประกอบการ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรัชย์ เทียนขาว. (2557). “การศึกษาความต้องการกำลังคนระดับอุดมศึกษา เพื่อวางแผนการผลิตกำลังคนในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง”. วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม. 10,1 : 103

อรพิน ปิยะสกุลเกียรติ. (2557). รูปแบบการส่งเสริมการจ้างงานนอกระบบตามหลักพุทธธรรม. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.